

25

485
Αναγνωσθέντων ο α Βεβαίωσις

ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΛΟΒΕΡΔΟΥ

ΓΕΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΗΣ ΑΑ΄ΥΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΕΝ ΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1919

ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΤΩΝ

28

ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ

ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΥΠΟΙΣ

ΓΕΩΡΓ. Χ. ΠΕΡΓΑΜΑΛΗ

ΑΘΗΝΑΙ

Ἡ μακρὰ παράτασις τοῦ πολέμου ἐπροκάλεσεν ἀγωνιώδη οἰκονομικά προβλήματα, τόσον διὰ τὴν δημοσίαν ὅσον καὶ διὰ τὴν ἰδιωτικὴν οἰκονομίαν τῶν ἐμπολέμων Κρατῶν. Ἡ Κρατικὴ ἐπέμβασις, διαρκοῦντος τοῦ πολέμου, ἀνεπτύχθη εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν ἐκ τῆς ὑπαγορευσεως τῆς ἀνάγκης, καὶ βαθμιαίως παρουσιάσθη νέα μορφή τοῦ οἰκονομικοῦ ὀργανισμοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν αἱ ἀρχαὶ τῆς φιλελευθέρου οἰκονομικῆς σχολῆς ὑπεχώρησαν εἰς τὰς ἐπιταγὰς τῆς Κρατικῆς ἐπεμβάσεως. Οὕτω τὸ Κράτος, ὑπὸ τὴν ἐπιβολὴν τῆς ὑπερτάτης ἀνάγκης τοῦ πολέμου, ἀπέβη ὁ ρυθμιστὴς τῆς ὅλης οἰκονομικῆς ζωῆς.

Ἡ μετάβασις ἐγένετο ἀπότομος, ἀλλ' ἄνευ κλονισμοῦ, ὡς συμβαίνει εἰς πᾶσαν βιαίαν ἐξέλιξιν, τὴν ὁποίαν ὑπαγορεύει ὑπερτάτη ἀνάγκη. Τὸ Κράτος, τὸ ὁποῖον ἀντιμετώπιζε τὸν κίνδυνον καὶ ἀνελάμβανε τὴν εὐθύνην, συνεχέντρωσε συγχρόνως καὶ τὴν δύναμιν. Ἡ ἰδιωτικὴ Οἰκονομία ἀφ' ἑτέρου, ἀποξενωθείσα πεδίων τῆς δραστηριότητός της, εὔρεν ἀντιστάθμισμα εἰς τὴν ἐκ τῆς ἀνατιμήσεως τῶν εἰδῶν εὐχερῆ πραγματοποιήσιν τῶν κερδῶν. Αἰσθητότερος ὑπῆρξεν ὁ κλονισμὸς κατὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς ἀνακωχῆς, ὅποτε, ἀρθέντος τοῦ πο-

λεμικοῦ ἐφιάλτου, ἐδίδετο τὸ ὑλικὸν σημεῖον τῆς ἐπανόδου ἀπὸ τὴν πολεμικὴν εἰς τὴν εἰρηνικὴν οἰκονομίαν, καὶ, συνεργούντων ψυχολογικῶν μόνον αἰτίων, ἐπηκολούθουν ἐκπτώσεις τιμῶν καὶ βάρους ἀποθεμάτων εἰς ἔμπορεύματα, ἀπειλοῦντα ἔμπορικὴν κρίσιν. Ἡ μεταβολὴ καθεστῶτος δημιουργηθέντος μετὰ πενταετῆ πολεμικὴν κρίσιν δὲν ἠδύνατο νὰ εἶναι τόσον ἀπότομος. Ἐπηκολούθησαν ἐπὶ πλέον δυσχέρειαί ἐργατικῶν ζητημάτων, αἱ ὁποῖαι ἐπέτεινον τὴν ἐκ τῶν αἰσθητοτέρων πλέον συνεπειῶν τοῦ πολέμου κρίσιν. Εἰς τὸ κοινὸν αἶσθημα ὅμως ἐγεννᾶτο ζωηροτέρα ἢ ἐπιθυμία πρὸς ἀνάκτησιν τῆς οἰκονομικῆς ἀνεξαρτησίας ἀπὸ τῆς Κρατικῆς ἐπιβολῆς. Τὸ Κράτος δὲν ἦτο παρεσκευασμένον διὰ τοιαύτην συγκέντρωσιν δικαιοδοσίας καὶ δράσεως, ἤρχισε δὲ διὰ τοῦτο νὰ ἀποσύρεται βαθμιαίως, καὶ θὰ εἴχομεν ἐν τῷ σταδίῳ τούτῳ μεγαλυτέραν τὴν ἀποκέντρωσιν, ἐὰν δὲν ἐπηκολούθουν τὰ γυννηθέντα ἐργατικὰ ζητήματα, ἀφ' ἑνός, καὶ, ἀφ' ἑτέρου, αἱ αἰσθηταὶ ἐλλείψεις τροφίμων καὶ πρώτων ὑλῶν, ὥστε νὰ θεωρηθῆται ἡ Κυβερνητικὴ ἐπέμβασις ἀναγκαία εἰσέτι πρὸς ἀποτροπὴν κλονισμοῦ,

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἰστάμενοι, καλούμεθα, ἵνα, σταθμίζοντες ἀπὸ ἀπόψεως δημοσίας καὶ ἰδιωτικῆς Οἰκονομίας ἡς περιστάσεις, γνωμοδοτήσωμεν, ὑποβοηθούντες τὸ δυσχερὲς ἔργον τῆς Κυβερνήσεως, περὶ τῶν ληπτέων μέτρων πρὸς ἀπρόσκοπον ἐπάνοδον εἰς τὴν εἰρηνικὴν Οἰκονομίαν καὶ ἔντονον ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τῆς Χώρας.

Εἶναι κοινὸν συναἶσθημα ὄλων, ὅτι ἡ κρίσις ἐκ τοῦ πολέμου ὡς μόνον ἀντίρροπον ἔχει τὴν ἔντονον ἐργασίαν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς παραγωγῆς. Διοικητικὰ καὶ νομοθετικὰ μέτρα, κατεύθυνσις τῆς ἰδιωτικῆς πρω-

τοβουλίας και ψυχολογικὸς ἐπιηρεασμὸς εἶνε οἱ συντελεσται τοῦ νέου τούτου ἀγῶνος ἐν τῷ εἰρηνικῷ πεδίῳ τῆς ἐργασίας και τῆς παραγωγῆς.

Ἡ Κυβέρνησις εἶναι βαρύντατα ἐπιφορτισμένη νὰ λύσῃ τὰ ἐκ τοῦ Πολέμου οικονομικὰ προβλήματα, ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ ἐπωδυνωτέρου—τῆς ἀμέσου ἐπαρκειάς τοῦ Δημοσίου Ταμείου—και ἐπεκτεινόμενα εἰς τὴν μέριμναν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Δημοσίου Χρέους και εἰς τὴν μελέτην και διαγραφὴν τῆς νέας οικονομικῆς πολιτικῆς, δι' ἧς, ἀξανομένων τῶν δημοσίων προσόδων, θὰ εὐρωσι τὴν ἀτμόσφαιραν τῆς ἀναπτύξεώς των οἱ οικονομικοὶ πόροι τῆς Χώρας. Τοσοῦτο κολοσσιαῖον και δυσχερὲς ἔργον καλοῦνται νὰ ὑποβοηθήσωσιν ἅπαντες ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ἀρμοδιότητός των, ἀλλ' ἰδίως οἱ μεγάλοι συντελεσται τῆς οικονομικῆς παραγωγῆς. Τοιοῦτος ὁ σκοπὸς τοῦ Συνεδρίου μας.

Ἵνα πληρέστερον ἐξυπηρετήσωμεν τὴν ἀποστολήν μας ταύτην, πρέπει νὰ συγκεντρώσωμεν τὰ δεδομένα τῆς ἰδίας πείρας και παρατηρήσεως ἐν τῇ σφαίρῃ τῆς δραστηριότητος ἡμῶν, **τὰ θετικὰ και τὰ συγκεκριμένα**, και, κατατάσσοντες ταῦτα ἐν ἀλληλουχίᾳ, νὰ ὑποβάλλωμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἧτις θὰ καθορίσῃ τὴν πολιτικὴν τῆς. Θὰ ὀμιλήσωμεν διὰ τὰ συμπτώματα μᾶλλον ἢ διὰ τὴν ἀσθένειαν, και τοῦτο, διὰ συγκεκριμένων περιπτώσεων και παραδειγμάτων. Εἶναι ὄθεν εὐνόητον ὅτι θὰ περιορισθῶμεν ἐν τῷ ἐπαγγελματικῷ κύκλῳ, διότι μόνον ἐκ τούτου δύναμεθα νὰ ἀρυσθῶμεν χρήσιμον διὰ τὴν Κυβερνητικὴν ἐπεξεργασίαν ὑλικόν.

Ἡ οικονομικὴ πολιτικὴ τοῦ Κράτους περιλαμβάνει τὸ ὅλον πρόβλημα τῆς ἐργασίας και τῆς παραγωγῆς. Ἐὰν ἐκάστη παραγωγικὴ τάξις συγκεντρώσῃ οὕτω

τὰ παρατηρήσεις, τὰ παράπονα καὶ τὰ αἰτήματα ἐκ τῆς καθημερινῆς ζωῆς καὶ κινήσεως, ἔπραξε νομίζομεν τὸ καθήκον της πρὸς διαφώτισιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ βελτίωσιν τῶν κακῶς κειμένων.

Διὰ τοὺς Ἐμπόρους καὶ τοὺς Βιομηχίνους, πλὴν τοῦ γενικοῦ καὶ κεφαλαιώδους ζητήματος τοῦ κανονισμοῦ τῶν σχέσεων Ἐργασίας καὶ Κεφαλαίου, φλέγοντα ζητήματα εἶναι ἡ ἄρσις ἢ ἡ τροποποιήσις τῶν ἐκ Κυβερνητικῶν μέτρων περιορισμῶν τῆς Ἐμπορικῆς κινήσεως καὶ τῆς Βιομηχανικῆς παραγωγῆς, ἡ ἐξασφάλις τῆς προμηθείας καὶ ὁ κανονισμὸς τῆς τιμῆς τοῦ Συναλλάγματος, καὶ ἡ φορολογικὴ μεταρρύθμισις ἐν πνεύματι ἀνταποκρινομένῳ μὲν πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους, ἀλλὰ καὶ ἐπιτρέποντι τὴν ἀναθάρρυνσιν τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ πνεύματος καὶ τὴν ἔντασιν τῆς παραγωγῆς.

Ἐπὶ τῶν θεμάτων τούτων καλεῖται νὰ συζητήσῃ τὸ συγκληθὲν Συνέδριον, ἵνα ἀποκρυσταλλώσῃ ἠτιολογημένως τὰς γνώμας του καὶ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἐπὶ τούτων εὖνουν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Διαρκοῦντος τοῦ Πολέμου, ἡ Ἑλλὰς ὁμοῦ μετὰ τῶν ἄλλων Ἐμπολέμων Κρατῶν ἐπέβαλεν ἀπαγορεύσεις καὶ περιορισμοὺς εἰς τὴν Ἐμπορικὴν κίνησιν καὶ τὴν Βιομηχανικὴν παραγωγὴν, κατέστησε Μονοπώλεια, ἀπηγόρευσεν εἰδῶν τινῶν τὴν ἐξαγωγὴν καὶ τὴν εἰσαγωγὴν, ὥρισεν διατιμήσεις καὶ ἐπέβαλεν ἐπιτάξεις. Τινὰ τῶν μέτρων τούτων, λόγῳ τῆς δυσχερείας τῶν με-

ταφορῶν καὶ τῆς ἐλλείψεως εἰδῶν, ἐνδεικνύεται νὰ διατηρηθῶσιν, ἕτερα δὲ ἐπιβάλλεται νὰ ἀρθῶσιν ἢ μεταρρυθμισθῶσιν, ἐφ' ὅσον ἠδύνατο ἐκ τούτου νὰ ἐξυπληρηθῆ καλλίτερον ὁ σκοπός, δι' ὃν εἰέθησαν, ἦτοι τὸ γενικὸν συμφέρον, ὑπὸ τὰς ὑπαγορεύσεις τοῦ ὁποίου πάντοτε ἐναρμονίζεται ἡ ἐπίσημος καὶ ἡ ἰδιωτικὴ ἐνέργεια.

Ἡ ἀρχὴ τῆς Κρατικῆς ἐπεμβάσεως, ἐν τῇ θεωρητικῇ τῆς ἀπόψει, οὐδένα δύναται νὰ εὔρη σοβαρὸν ἐπικριτὴν, ἐφόσον μάλιστα ἡ ἐπιούσα τοῦ Πολέμου παρίσταται ὑπαγρευούσα οἰκονομικὴν πολιτικὴν αὐταρκειας, τὴν ὁποίαν ταχύτερον ἠθέλομεν πραγματοποιήσει ἐν τῷ ἐφικτῷ βαθμῷ, εἰς εἶχόμεν τὸ Κράτος δι' ἐνεργοῦ ἐπεμβάσεως ἀνώτερον ρυθμιστὴν τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τῆς Χώρας. Ἄλλ' ἡ διαρκούντος τοῦ Πολέμου, πείρα ἀπέδειξεν ὅτι τὸ Κράτος δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τοιαύτην ἀποστολὴν, διὰ τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖται χειρισμὸς παρὰ λειτουργῶν ἐχόντων ἐφόδια, πείραν καὶ διανοητικὴν διάφορον τῶν τοῦ τυπικοῦ Διοικητικοῦ λειτουργοῦ. Ἐκ τοῦ λόγου τούτου, καὶ εἰς ἐπιπέδον δὲν συνέτρεχον ἕτεροι, εἶναι ἐνδεδειγμένους ὁ περιορισμὸς τῆς Κυβερνητικῆς ἐπεμβάσεως ὅπου δύναται νὰ ἐπέλθῃ ἄνευ φόβου ἄλλων τυχόν ἀνωμαλιῶν ἢ κλονισμῶν. Εἶναι πρόδηλον ὅτι τοιαύτη ἐπέμβασις, ἄνευ προσσεμογῆς τῆς Διοικητικῆς ὀργανώσεως καὶ ἄνευ ἐλέγχου, ὅχι μόνον δὲν ἐκπληροῖ τὸν σκοπὸν τῆς, ἀλλὰ καὶ συντελεῖ εἰς τὴν χαλάρωσιν τοῦ ποιῶν τῶν Διοικητικῶν Ὑπαλλήλων.

Ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Συνεδρίου θὰ τεθῶσιν εἰδικώτερον τὰ θέματα ταῦτα τὰ ἀναγόμενα εἰς τὴν διατήρησιν ἢ τὴν μεταρρυθμίσιν ἢ τὴν ἄρσιν τῶν περιορισμῶν τῆς Ἐμπορικῆς κινήσεως καὶ τῆς Βιομηχανικῆς παραγωγῆς, θὰ συζητηθῶσιν ἐν τῷ πνεύματι

τοῦ συμφέροντος τῆς Χώρας καὶ θὰ διατυπωθῶσιν ἡτι-
λογημένως ὡς εὐχαὶ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν.

ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

Λεπτότερον καὶ δυσχερέστερον εἶναι τὸ ζήτημα τοῦ διακανονισμοῦ τοῦ ἐξωτερικοῦ Συναλλάγματος. — Εἶναι γενικὸν τὸ πρόβλημα τοῦτο δι' ὅλας τὰς ἐμπο-
λέμους χώρας, αἵτινες, ἐξαιρέσει τῶν Ἠνωμένων Πολι-
τειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἔχουσι δυσμενῆ τὴν ἐπικατα-
λαγὴν καὶ ἀνεπάρκειαν ἐξωτερικοῦ Συναλλάγματος. Διαρκοῦντος τοῦ πολέμου, τὰ ἐμπόλεμα Κράτη κατέφυ-
γον εἰς τὴν ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν ὡς τὴν πρώτην
πηγὴν τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν ὄγκωδῶν δαπανῶν τοῦ
Πολέμου. Ἐκ τῆς πηγῆς ταύτης ὅλα τὰ Κράτη ἦντλη-
σαν ἀφθόνως. Οὕτω ἡ κυκλοφορία Τραπεζιτικῶν Γραμ-
ματίων πρὸ τοῦ Πολέμου καὶ σήμερον ἔχει ὡς ἀκολού-
θως διὰ τὰ μεγάλα ἐμπόλεμα Κράτη:

Ἰούλιος 1914	Δεκέμβριος 1918
33.477.000.000	612.141.000.000.
Μεταλλικὸν κάλυμμα	Μεταλλικὸν κάλυμμα
30.2 %	5. 1. %

Ἄλλ' ἐνῶ πρὸ τοῦ Πολέμου τινὰ τῶν Κρατῶν τού-
των καὶ τύποις, ἅπαντα δὲ, μηδὲ τῆς Ἑλλάδος ἐξαι-
ρουμένης, ἔργῳ εἶχον καταργήσει τὴν ἀναγκαστικὴν
κυκλοφορίαν, ἤδη σχεδὸν πάντα εὐρίσκονται ὑπὸ ἀναγ-
καστικὴν κυκλοφορίαν, χωρὶς ἢ συνομολόγησις τῆς
εἰρήνης νὰ ἐπιφέρῃ κἂν καὶ περιορισμὸν αὐτῆς,
ἀποβύσεως δι' ὅλα τὰ Κράτη πληθωρικῆς. Με-
ταξὺ τῶν κορυφαίων οἰκονομολόγων συζητοῦνται αἱ
ἐπὶ τῶν τιμῶν ἐπιδράσεις τῆς πληθωρικῆς κυκλοφο-
ρίας ὑγιοῦς νομίσματος, ἀλλ' οὐδεὶς θέτει ἐν ἀμφιβόλῳ

ὅτι ἐν νοσηρᾷ ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ πληθωρικοῦ πιστωτικοῦ νομίσματος ἢ ἐπίδρασις τούτου ἐπὶ τῆς ἀυξήσεως τῶν τιμῶν εἶναι ἄμεσος. Τοῦτο, ἄλλως, παρατηρήθη γενικῶς εἰς ὅλας τὰς χώρας, καὶ παρ' ἡμῖν εἰσέτι, παρ' οἷς ἡ ποιότης τῆς κυκλοφορίας τοῦ πιστωτικοῦ Τραπεζικοῦ Γραμματίου εἶναι οὐσιωδῶς ἀνωτέρα πολλῶν ἐτέρων ἐμπολέμων Κρατῶν, καθ' ὅτι ἀφ' ἐνὸς μὲν ἡ κυκλοφορία μας ἔχει ἀντίκρουσμα οὐσιαστικόν τὰ εἰς χρυσὸν αὐτούσιον ἀποθέματα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, τὰ διαθέσιμα αὐτῆς ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ, τὰς πιστώσεις εἰς τὰ Ταμεῖα τῶν συμμάχων Κρατῶν καὶ τὰς πιστώσεις παρὰ Τραπεζίαις ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ, δυνάμει τοῦ νόμου ΓΧΜΒ, ἀφ' ἐτέρου δὲ ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς Χώρας, ἐφ' ἧς ἐδράζεται ἡ πίστις τοῦ Κράτους, τοῦ ἐγγυωμένου τὴν νομισματικὴν κυκλοφορίαν, εἶναι ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων, σχετικῶς εὐοίωνος διὰ τὸ μέλλον. Οὗτος ὑπῆρξεν ὁ λόγος τῆς μέχρι σήμερον παρ' ἡμῖν διατηρήσεως τῆς ἐπικαταλλαγῆς εἰς εὐνοϊκὸν ἐπίπεδον. Ἐν τούτοις αἱ συνέπειαι τοῦ πολέμου καὶ ἡ πρώτη καταπόνησις ἐκ τῆς ἐντόνου οἰκονομικῆς προσπαθείας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν μέγαν ἀγῶνα ἤρχισαν νὰ γίνωνται αἰσθηταί. Ἡ ἀλληλεγγύη κατὰ τοὺς κρίσιμους τούτους καιροὺς εἶναι κοινὴ διὰ τοὺς ἀγωνισθέντας. Εὐρισκόμεθα καὶ ἡμεῖς μετὰ τῶν ἄλλων ἐμπολέμων εἰς μικροτέραν μετ' ἀλλήλων ἐμπορικὴν ἐπικοινωνίαν καὶ εἰς μεγαλυτέραν ἀμοιβαίως οἰκονομικὴν ἐξάρτησιν.

Οἱ ἰθύνοντες τὰ τῆς ἐπικαταλλαγῆς ἐπίστευσαν καὶ ἴσως ἔτι πιστεύουσιν ὅτι ἡ τιμὴ τῆς Ἑλληνικῆς Δραχμῆς θὰ διατηρηθῇ ἀπαραμείωτος κατὰ μῆκος ὅλης τῆς ὑπολειπομένης δοκιμασίας μέχρι τῆς ἀποκαταστάσεως σταθερᾶς εἰρηνικῆς οἰκονομίας. Τὸ ἐπιθυμοῦμεν πάντες, ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸν ἀφορισμὸν τοῦ Λουτσάτη:

ὅτι δὲν ὑπάρχει βαρύτερα φορολογία διὰ τὸν πτωχὸν λαὸν μιᾶς χώρας τῆς δυσμενοῦς ἐπικαταλλαγῆς αὐτῆς, καὶ ὀφείλομεν ὅλοι νὰ ἐργασθῶμεν, ἀρχόντες καὶ ἀρχόμενοι, ὅπως διατηρήσωμεν τὴν τιμὴν τῆς Ἑλλῆν. Δραχμῆς, τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ καὶ τὴν διατήρησιν τῆς πίστεως τοῦ Ἔθνους, θεωροῦντες τοῦτο μετὰ τὰς πολεμικὰς ἐπιτυχίας ὡς τὴν μεγαλυτέραν νίκην τῶν εἰρηλικῶν ἀγώνων μας. Καὶ ἡ συγκέντρωσις ἡμῶν ἐνταῦθα τοῦτο ἔχει κύριον σκοπὸν τῶν προσπαθειῶν μας. Τὸ πρόβλημα ὅμως τοῦτο παρουσιάζει δυσχερείας, καὶ πρέπει ἐν γνώσει τούτων νὰ βαδίσωμεν, διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν μεζζονα ἀποτελέσματα τῶν ἐνεργειῶν μας.

Ἐὰν ἐπιζητήσωμεν νὰ διατηρήσωμεν τὴν Ἑλληνικὴν Δραχμὴν ἐν ἰσοτιμίᾳ τοῦ νομίσματος χωρῶν, μετὰ τὰς ὁποίας δὲν δυνάμεθα νὰ συγκριθῶμεν οικονομικῶς, θὰ καταπονήσωμεν ἄνευ ἀποτελέσματος τὸν οικονομικὸν ὄργανισμόν μας καὶ θὰ καταπέσωμεν ἐπὶ ἐπιπέδου κατωτέρου ἐκεῖνου, εἰς τὸ ὅποῖον διὰ λελογισμένων καὶ ἐσταθμισμένων προσπαθειῶν δυνάμεθα νὰ διατηρηθῶμεν.

Ἀφ' ὅτου ἐρράγη τὸ ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ στηριζόμενον προπολεμικὸν νομισματικὸν σύστημα τῶν Κρατῶν, ἡ βάσις τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας καὶ ἡ ἐν τῇ ξένη ἀξία τῆς νομισματικῆς μονάδος ἐκάστης χώρας εἶναι ἡ οἰκονομικὴ εὐεξία αὐτῆς.

Ἡ χώρα, ἡ ὁποία παράγει διὰ τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν καὶ τροφοδοτεῖ πλουσίαν ἐξαγωγὴν, ἡ ὁποία κέκτηται ὑγιεστέρην νομισματικὴν κυκλοφορίαν καὶ ἔχει δημόσια χρέη ἐξυπηρετούμενα ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ προὔπολογισμοῦ, ἡ χώρα αὕτη ἔχει τὸ ὑγιέστερον διεθνῶς νόμισμα. Ἡ χώρα, ἡ ὁποία εἰσάγει ἐκ τῆς Ἀλλοδαπῆς διὰ τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν, δὲν ἔχει παραγωγὴν

ἐμπορευμάτων πρὸς ἐξαγωγήν, βαρύνεται δι' ὑπερόγκου ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας πιστωτικοῦ νομίσματος, στενάζει ὑπὸ τὸ βάρος μεγάλων δημοσίων χρεῶν καὶ ἔχει φθορὰς ἐκ τοῦ πολέμου νὰ ἐπανορθώσῃ καὶ πολεμικὰς ἀποζημιώσεις νὰ καταβάλλῃ, ἔχει τὸ ἀσθενέστερον διεθνῶς νόμισμα. Ἡ Ἑλλὰς προδῆλως δὲν ὑπάγεται οὔτε εἰς τὴν πρώτην, ἀλλ' οὔτε καὶ εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν.

Ἐγγύτερα μελέτη τῶν οικονομικῶν δυνάμεων αὐτῆς, τῶν ἐπηρεαζουσῶν τὸ Συνάλλαγμα, θὰ καθορίσῃ τὴν κατάταξιν αὐτῆς καὶ θὰ δώσῃ τὸ μέτρον τῆς διεθνοῦς ἀξίας τῆς νομισματικῆς μονάδος αὐτῆς. Θὰ εὐρεθῇ τοσοῦτον ἐγγύτερον πρὸς τὰς χώρας τοῦ ἡγίου νομίσματος, ὅσον πλειότερον δυνηθῇ νὰ περιορίσῃ τὴν εἰσαγωγὴν, νὰ ἀυξήσῃ τὴν ἐξαγωγὴν τῆς, νὰ ἐντείνῃ τὴν Γεωργικὴν καὶ Βιομηχανικὴν παραγωγὴν τῆς καὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ὀρυχείων καὶ μεταλλείων τῆς, νὰ ἀυξήσῃ τὸν ἐμπορικὸν στόλον τῆς, νὰ διατηρήσῃ τὴν νομισματικὴν κυκλοφορίαν τῆς ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ πραγματικοῦ καλύμματος καὶ νὰ ἀυξήσῃ τὰ δημόσια ἔσοδα αὐτῆς πρὸς ὑπηρεσίαν τοῦ Δημοσίου Χρέους τῆς καὶ βαθμιαίαν ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας.

Ποία ὅμως εἶναι ἡ σημερινὴ θέσις τῆς Χώρας οικονομικῶς, ἡ ἐπηρεάζουσα τὴν ἐπικαταλλαγὴν τῆς; Ὑπὸ τὴν ἀποψιν αὐτὴν εὐρίσκεται ὑπὸ τινος εὐνοϊκῆς καὶ ὑπὸ ἰκανῶς δυσμενεῖς συνθήκας.

Τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον, τὸ ὁποῖον ἦτο δυσμενὲς πρὸ τοῦ Πολέμου, ἀποκαθιστάμενον δι' εὐνοϊκοῦ ἰσοζυγίου ληφοδοσιῶν μετὰ τῆς Ἀλλοδαπῆς (*balance de Comptes*), ἀπέβη δυσμενέστερον, διαρκοῦντος τοῦ Πολέμου, διότι ηὔξησεν, ἐν μεγάλῃ ἀναλογίᾳ κατὰ ποσὸν καὶ ἀξίαν, ἡ εἰσαγωγὴ ἐμπορευμάτων ἐκ τῆς Ἀλλοδα-

πῆς, ἐνῶ ἡ ἐξαγωγή ἠϋξήσῃ μὲν κατὰ τὰς τιμὰς τῶν ἐμπορευμάτων, ἀλλ' ὄχι καὶ κατὰ τὴν ποσότητα αὐτῶν ἀναλόγως. Τὰ μεταλλεύματα, λόγῳ τῶν ὑπερόγκων νούλων, δὲν ἐξάγονται, τὸ ἔλαιον ἐπίσης, λόγῳ μεγαλυτέρας ἐγγωορίου καταναλώσεως, οἱ οἶνοι δὲν ἀποδίδουσιν ἀνάλογον τίμημα, ἐξαγόμενοι εἰς χώρας μειωμένης ἐπικαταλλαγῆς, βαλανίδια καὶ χαρούπια καὶ ἄλλα τινὰ προϋόντα, διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους ἐπίσης ἢ δι' ἀναλόγους, δὲν ἐξάγονται. Ἀντιθέτως ἠϋξήσῃ ἡ εἰσαγωγή διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους, καὶ ἰδίως διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Στρατοῦ, μέρος μόνον τῶν ὁποίων εἶχόμεν ἐκ πιστώσεως τῶν Συμμάχων. Ἐλλείπει ἀκριβῶν στατιστικῶν ὁ νόμος ΓΧΜΒ μᾶς δίδει εἰκόνα τῆς τοιαύτης δυσμενοῦς κινήσεως τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν, διότι, ἐνῶ πρὸ τοῦ Πολέμου ἠϋξανεν ἡ κυκλοφορία τοῦ νόμου, ἀπὸ τῆς κηρύξεως τοῦ Πολέμου περιοριζέτο ἡ ἐξ ἐμπορικῶν συναλλαγῶν πρόσκτησις συναλλάγματος καὶ ἠϋξανεν ἡ κυκλοφορία ἢ ἐκ τῶν πιστώσεων τῶν Συμμάχων ἡμῶν, τῶν προσωρισμένων εἴτε διὰ τὰς πολεμικὰς ἡμῶν ἀνάγκας, εἴτε διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἐν Μακεδονίᾳ συμμάχων στρατευμάτων.

Οὕτω κατὰ τὸ ἔτος 1917 ἠγοράσθη καὶ ἐπωλήθη Συνάλλαγμα διὰ τοῦ νόμου, περίπου τῆς αὐτῆς ποσότητος. Κατὰ τὸ ἔτος 1918 ἀπεσύρθη ἐκ τοῦ νόμου Συνάλλαγμα περίπου 80.000.000, καὶ κατὰ τὴν πρώτην τριμηνίαν τοῦ τρέχοντος ἔτους ἀπεσύρθη Συνάλλαγμα ποσοῦ φράγκων 30.000.000.

Οἱ ἕτεροι ἄδηλοι πόροι παρουσίασαν ἀφ' ἐνὸς μὲν μειώσιν, ἀφοῦ ἐκ τῶν ἐχθρικῶν χωρῶν ἀπεκλείσθη πᾶσα εἰσαγωγή καὶ τὸ ρεῦμα τῶν περιγηγῶν περιορίσθη, ἀφ' ἑτέρου δὲ αὐξήσιν, ἐκ τῶν ἐμβασμάτων τῶν μεταναστῶν καὶ τῆς εἰσκοσμίσεως κεφαλαίων ὑπὸ τῶν ἐφοπλιστῶν.

Ἐάν, ἐπὶ τῇ βάσει δεδομένων τινῶν τοῦ Ὑπουργείου τοῦ Ἐπισητισμοῦ καὶ τῆς κινήσεως Συναλλάγματος παρὰ Τραπεζίαις, θελήσωμεν νὰ καταρτίσωμεν τὸν πιθανὸν ἰσολογισμὸν τοῦ ἀρξαμένου ἔτους τῶν δόσοληψιῶν ἡμῶν μετὰ τὴν Ἀλλοδαπῆς, θὰ ἔχωμεν κατ' ἀπροσδιόριστον προσέγγισιν τοὺς ἀκολούθους ἀριθμούς :

ΕΞΑΓΩΓΗ

Σίτος	350	ἐκ.	δκ.	Δρ. 350	ἐκ.
Ζάχαρις	25	χιλ.	τόν.	» 50	ἐκ.
Ὅσπρια, Ρύζι κ.λ	20	χιλ.	τόν.	» 50	ἐκ.
Γαϊάνθρακες	300	χιλ.	τόν.	» 80	ἐκ.
Βακαλάος, Κονσέρβες, Μοκαρόνια, Καφές, Ὑφάσματα, Πετρέλαια, Πυρεΐα, Φαρμ. εἶδη, Σίδηρα, Χρώματα, Συλεία, Χάρτης, Ὑαλικά, Θεῖον, Θ. Χαλκός, Δέρματα καὶ διάφορα ἄλλα.				» 350	ἐκ.
Εἶδη Στρατοῦ καὶ συντήρησις Στρατοῦ ἐν Μ. Ἀσίᾳ.				» 100	ἐκ.
Ἐξωτερικὴ ὑπηρεσία Δημοσίου χρέους				» 40	ἐκ.
				1.220.000.000	

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σταφίς, Σῦκα, Χαρούπια, Βελανίδια καὶ Γεωργικὰ Προϊόντα	300	ἐκ.
Καπνὰ	260	ἐκ.
Μεταναστικῶν ἐμβάσματα	150	ἐκ.
Ναυτιλία	225	ἐκ.
Ναυτοὶ		
Περιηγηταὶ καὶ ἄλλοι ἄδηλοι πόροι	25	ἐκ.
	960.000.000	

Ἐκ τοῦ ἰσολογισμοῦ τούτου τῆς πιθανῆς κινήσεως τοῦ Συναλλάγματος ἔχομεν ἔλλειμμα περίπου δραχμῶν 260.000.000, ἐάν εισαχθῶσιν εἰς τὴν Χώραν τὰ προϊόντα τῆς εἰσπράξεως ἐκ τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας, ἐκ

ναύλων και τ. λ., τοῦθ' ὅπερ σήμερον συμβαίνει ἐν λίαν περιορισμένη κλίμακι, καὶ ἐφόσον δὲν ἐξαχθῆ Συνάλλαγμα διὰ τὰς μεγάλας ἀνάγκας τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας πρὸς ἀγορὰν πλοίων, τῶν σιδηροδρομικῶν Ἑταιρειῶν πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ τροχαίου καὶ ἄλλου ὑλικοῦ των, καθὼς καὶ τῶν Βιομηχανικῶν Ἑταιρειῶν διὰ νέας ἐγκαταστάσεις ἢ δι' ἐπισκευὴν τῶν παλαιῶν. Πρὸς ἀντιμετώπισιν ὅμως τούτων ἔχομεν ὡς ἐφεδρείαν τὰ ἐκ πολεμικῶν πιστώσεων διαθέσιμα τοῦ Νόμου ΓΧΜΒ.

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτων, συμπεραίνομεν ὅτι ἀποβαίνει δυσμενὲς δι' ἡμᾶς τὸ ἰσοζύγιον τῶν πληρωμῶν, καὶ τοῦτο εἶναι εἰς τῶν κυριωτέρων λόγων δυσμενοῦς ἐπικαταλλαγῆς.

Ἄλλοι λόγοι δυνάμενοι νὰ ἐπιδράσωσιν ἐπὶ τῆς ἐπικαταλλαγῆς εἶνε τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἡ ποιότης τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας.

Γεννᾶται ἤδη τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον καὶ θὰ ἀπασχολήσῃ τὸ Συνέδριον ἡμῶν: πρῶτον, ποία εἶναι ἡ θέσις, τὴν ὁποίαν δυνάμεθα νὰ διεκδικήσωμεν καὶ νὰ διατηρήσωμεν ἐν τῇ κλίμακι τῆς διατιμῆσεως τοῦ Συνάλλαγματος ἡμῶν εἰς τὰς ξένας ἀγοράς, πούτέστι ποία ἡ βᾶσις καὶ ὁ τρόπος τοῦ καθορισμοῦ τῆς τιμῆς αὐτοῦ; Καὶ δεύτερον, ποία τὰ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων θὰ βελτιώσωμεν τοῦτο; Ποία πούτέστι ἡ ἐνδεικνυομένη συναλλαγματικὴ πολιτικὴ ἡμῶν;

Τὰ προβλήματα ταῦτα θὰ λυθῶσιν ἐπὶ τῇ βᾶσει Ἑλληνικῶν δεδομένων, ἀφοῦ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψει ἐπισημονικαὶ τινες ἀλήθειαι καὶ ἀξιώματα καθὼς καὶ τὰ ληφθέντα μέτρα καὶ ἡ πείρα ξένων Κρατῶν ἐπὶ τοῦ ἰδίου ζητήματος.

Τὸ δυνάμενον ἄνευ διαφωνίας νὰ προκύψῃ πόρισμα ἐκ τῆς συγκριτικῆς μελέτης τούτων εἶναι, ὅτι ὁ

καθορισμός τῆς τιμῆς τοῦ Συναλλάγματος χώρᾳ τινὸς εἶναι συνέπεια γεγονότων καὶ καταστάσεων, ἢ σφάθμισις τῶν ὁποίων ἀποβαίνει ἀδύνατος νὰ πραγματοποιηθῇ ἐντὸς τῶν τεσσάρων τοίχων γραφείου, μέχρι τοῦ ὁποίου ποικίλα ποικίλως ἐπιδρῶντα καὶ ἐναλισσόμενα αἷτια δὲν δύνανται νὰ φθῶσι μὲ τὸν βαθμὸν τῆς ἐπιδράσεως αὐτῶν. Τὸ νὰ ἐπιζητῶμεν νὰ ἐπιδράσωμεν ἢ νὰ ρυθμίσωμεν τὸ Συναλλάγμα διὰ διατιμῆσεως εἶναι ὡς νὰ ἐπιζητῶμεν νὰ ἐπιδράσωμεν ἐπὶ τῆς θερμοκρασίας δι' ἀπ' εὐθείας ἐνεργείας ἐπὶ τοῦ θερμομέτρου. Διαρκοῦντος τοῦ Πολέμου, ἐγένοντο τοιαῦτα Διοικητικαὶ διατιμῆσεις πρὸς τεχνητὴν διατήρησιν τῆς ἐπικαταλλαγῆς, συνδυαζόμεναι πρὸς ἕτερα μέτρα Διοικητικὰ καὶ συμβατικὰ μετ' ἄλλων Κρατῶν. Ἄλλ' ἀπὸ τοῦ Μαρτίου τοῦ 1919 πᾶσα τοιαύτη προσπάθεια διεκόπη ὡς ἄσκοπος, ἐφόσον μάλιστα δὲν συνυφαίνετο μὲ δίκτυον ἄλλων μέτρων καὶ συμβάσεων.

Αὐτὸς ὁ Λούδ Τζῶρτζ ἐδήλωσεν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὐδὲν θὰ λάβῃ πλέον μέτρον πρὸς διατήρησιν τῆς τιμῆς τοῦ Συναλλάγματος. Τὸ Συναλλάγμα εἶναι ἐμπόρευμα πρώτης ἀνάγκης, ἐτηρεαζόμενον ἐκ τῶν ἀναλλοιώτων νόμων τῆς προσφορᾶς καὶ ζητήσεως καὶ ἐκ ψυχολογικῶν νόμων ἐδραζομένων ἐπὶ τῆς ζωτικότητος τοῦ Κράτους. Ἐὰν ὅμως ἀποκλείεται ὁ διακανονισμὸς τῆς τιμῆς ὡς μέσον ἐπιδρῶν ἐπὶ τοῦ Συναλλάγματος, καὶ ἐπιβάλλεται πρὸς καθορισμὸν τῆς τιμῆς ἡ ἐλευθέρα λειτουργία τοῦ νόμου τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως, εἶναι ὅλως ἐπιτακτικὴ, ἀφ' ἑτέρου, ἡ ἀνάγκη τῆς λήψεως τῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ ἔχωσιν εὐνοϊκὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ Συναλλάγματος. Τὰ μέτρα ταῦτα θὰ μελετήσῃ καὶ θὰ προτείνῃ τὸ Συνέδριον. Ὑπάρχουσι μέτρα κατὰ γενικὴν ἀναγνώρισιν ἐπιδρῶντα εὐνοϊκῶς ἐπὶ τοῦ Συναλλάγματος, ἕτερα ἀμφισβητούμενα καὶ συζητούμενα, καὶ ἄλλα, τὰ ὁποῖα

ληφθέντα ἤδη, ἐδείχθησαν ὅτι, ἐνῶ δὲν ἐξυπηρετοῦν τὴν βελτίωσιν τοῦ Συναλλάγματος, ζημιώνουν τὴν ἐμπορικὴν ἀνάπτυξιν, ἣτις εἶναι εἰς τῶν σπουδαίων συντελεστῶν τῆς τιμῆς τοῦ Συναλλάγματος καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἀναρρώσεως τῆς Χώρας.

Ὁ περιορισμὸς τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ Συναλλάγματος διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς καταναλώσεως τῆς Χώρας, ὁ περιορισμὸς ἐπομένως τῆς εἰσαγωγῆς διὰ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῶν ὑπὲρ τὰς ἀνάγκας ἐμπορευμάτων, ἢ προσέλκυσις Συναλλάγματος, ἦτοι κεφαλαίων ἐκ τῆς Ἀλλοδαπῆς, συντελούσης εἰς τοῦτο τῆς εὐνοϊκῆς τιμῆς τῆς λίρας εἰς δραχμὰς, ἀφοῦ ἐκ τῆς Ἀγγλίας δυνάμεθα νὰ προσδοκῶμεν εἰσροὴν κεφαλαίων, ἐφόσον εἰς ἀγγλικὸν νόμισμα καταβάλλονται οἱ ναῦλοι τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας μας, ὁ περιορισμὸς τῆς καταναλώσεως τῶν εἰσαγομένων ἐκ τῆς Ἀλλοδαπῆς εἰδῶν καὶ ἡ ἐφαρμογὴ οἰκονομῶν—τοῦ καλοῦ παραδείγματος διδομένου ὑπὸ τοῦ Κράτους,— ἡ δημιουργία πιστώσεων μακροπροθέσμων ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ καὶ ἰδίως ἐν Ἀμερικῇ, ὅπου δύναται, καλῶς συνδυαζόμεναι, αἱ προτάσεις ἡμῶν νὰ τύχωσιν εὐμενοῦς ἀποδοχῆς, ἀφοῦ ἡ ὑπάρχουσα ἀλληλεγγύη, καθ' ἣν, ἄνευ τοιαύτης ὑποστηρίξεως τῆς Ἀμερικῆς, δύναται νὰ ἐπηρεασθῇ ἐπιβλαβῶς τὸ Ἐμπόριον καὶ ἡ Βιομηχανία τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ἐγένετο αἰσθητὴ καὶ ἐλήφθησαν μέτρα ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῆς χορηγίας τοιούτων πιστώσεων, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς ἰδρύσεως ἡμεμισίμων ὀργανισμῶν πρὸς ἀνάλογον σκοπὸν (war finance corporation) μὲ κεφάλαιον 500 ἐκ. δολλαρίων χορηγηθέντων ὑπὸ τοῦ Κράτους (Νόμος 3 Μαρτίου 1919 πρὸς χορήγησιν μακροπροθέσμων πιστώσεων)—πάντα τὰ μέτρα ταῦτα γενικῶς ἀναγνωρίζονται ὡς λυσιτελεῖ διὰ τὴν εὐνοϊκὴν

αὐτῶν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ Συναλλάγματος. Ἡ ἐπὶ τούτων συζήτησις ἐν τῷ Συνεδρίῳ θὰ ἐμφανίσῃ ταῦτα ἐν συνόλῳ. Γεννᾶται ὁμοῦς τὸ ζήτημα εἰς πρὸς τοῦτο παρίσταται ἀνάγκη τῆς προληπτικῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Κράτους διὰ τῶν συσταθέντων συμβουλίων ἢ ἄλλων Κρατικῶν ὑπηρεσιῶν.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Κράτους διαχείρισις τοῦ Συναλλάγματος εἰς ὅλας τὰς χώρας παρουσίασε μεγάλας δυσχερείας καὶ ἐπιζημίους ἐπιδράσεις, ὑπὸ οἵανδήποτε μορφήν καὶ ἂν ἐγένετο. Εἰκόνα τούτου παρέχει ὁ Georges Paillard, καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Λωζάνης καὶ κηρυγμένος ὁπαδὸς τῆς Κρατικῆς ἐπεμβάσεως, κατὰ τὴν Γενικὴν συνέλευσιν τοῦ Ἑλβετικοῦ συνεταιρισμοῦ τῶν Τραπεζῶν τῆς 27ης Σεπτεμβρίου 1919 ἐν Λωζάνῃ. Οὗτος, διεκτραγωδῶν τὰ ἐν ἐκάστη χωρᾷ ἄτοπα ἐκ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ Συναλλάγματος, ἐπάγεται αὐτολεξεί: Αἱ ὑπηρεσίαι καὶ τὰ Συμβούλια τοῦ Συναλλάγματος τῶν Ἐμπολέμων Χωρῶν, μακρὰν τοῦ νὰ δικαιώσουν τὰς ἐπ' αὐτῶν προσδοκίας, παρενέβαλον προσκόμματα εἰς τὰς ἐργασίας καὶ ἐπροκάλεσαν καταχρήσεις, ἐνῶ ἢ ἐπὶ τοῦ Συναλλάγματος ἐπίδρασις αὐτῶν ἀπέβη μόλις αἰσθητή. Οὕτω ἢ λειτουργία αὐτῶν περιορίσθη ἀπὸ τῆς ἀνακωχῆς. Εἰς τὴν Ἰταλίαν τὸ μονοπώλιον τοῦ Συναλλάγματος, ἀσκούμενον ὑπὸ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ συστηθέντος ὑπὸ τοῦ Νίττη, κατηργήθη. Τὸ δ' ἐμπόριον τῶν μετὰ τῆς Ἀλλοδαπῆς συναλλαγῶν ἀσκεῖται ἔκτοτε ὑπὸ τῶν ἐντεταλμένων Τραπεζῶν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἰνστιτούτου. Τὸ Βέλγιον ἀνέλαβε τὰς διεθνεῖς συναλλαγὰς τοῦ ἐλευθέρου καὶ ἄνευ ἐτέρου περιορισμοῦ ἐπὶ τοῦ Συναλλάγματος ἢ τοῦ τεθέντος ἐν συνεννοήσει μετὰ τῶν Τραπεζῶν, αἰτινες ἀποτελοῦν τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Συναλλάγματος. Εἰς τὴν

Γερμανίαν ἔτι ἡ Devisenordnung κατοργήθη ἔργω ἀπὸ τῆς 11ης Σεπτεμβρίου (v. ἔ.). Τὸ αὐτὸ περίπου ἐπικολούθησε καὶ εἰς τὰς ἄλλας χώρας.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ Κυβερνητικὴ ἐπέμβασις, ὑπὸ τὴν πιστικωτέραν μορφήν, ἐφηρμόσθη ὅταν εἰς τὰς λοιπὰς χώρας ἐγαλαροῦτο ὁ Ἐλεγχος, ὑπέστη δ' ἐκ τούτου τὸ Ἐμπόριον καὶ ἡ Βιομηχανία ἐπιζημίους ἐπιδράσεις. Τὸ Συνέδριον θὰ ὑποβάλῃ ἐπὶ τούτων τὰς ἀντιλήψεις του καὶ θὰ γνωματεύσῃ ἐὰν πρέπη νὰ μεταρρυθμισθῶσι τὰ ληφθέντα μέτρα καὶ κατὰ ποίαν κλίμακα δέον νὰ γίνῃ τοῦτο, καθὼς καὶ ἐὰν πρέπη νὰ τηρηθῶσι μὲν οἱ περιορισμοὶ, νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ὁμοῦς ὑπὸ τὴν εὐθύνην τῶν Τραπεζῶν, τοῦ Κράτους δι' ἰδίου ὀργανισμοῦ ἐξελέγχοντος ἐκ τῶν ὑστέρων τὴν τήρησιν τῶν διατεταγμένων, ὥστε οὕτω νὰ ἐξυληρετῆται μὲν τελείως ὁ σκοπὸς, νὰ μὴ ἐπιβραδύνεται δὲ ἡ Ἐμπορικὴ κίνησις καὶ ἡ Βιομηχανικὴ παραγωγή. Πρᾶγμα τὸ ὁποῖον, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀτόπων, ἔχει μεγίστην ἐπίδρασιν καὶ ἐπὶ τῆς ψυχολογίας τοῦ Κοινοῦ.

Ἐν συναφεείᾳ πρὸς τὸ ζήτημα τοῦ Συναλλάγματος, τὸ Συνέδριον θὰ μελετήσῃ τὸ Διαμετακομιστικὸν Ἐμπόριον τῆς Χώρας καὶ ἐὰν ἐνδεικνύωνται διὰ τοῦτο περιορισμοὶ καὶ τίνες. Ἡ, ἀντιθέτως, ἐὰν ὑπότινας προϋποθέσεις εἶναι ἐνδεδειγμένη ἡ ἐνίσχυσις αὐτοῦ, ὅχι ἀπλῶς διὰ τὸν πολιτικὸν λόγον, ὃν ἐνέχει ἡ ἄσκησις Διαμετακομιστικοῦ Ἐμπορίου ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ Μεσογείῳ καὶ τῇ ἐγγύς Ἀνατολῇ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν οικονομικὸν, ἀφοῦ ἐκ τῆς ἀσκήσεως τοῦ τοιοῦτου ἐμπορίου, ὅσάκις τοῦτο γίνεται διὰ καλύμματος ὑγιоῦς νομισματος ἢ ἐμπορευμάτων, καταλείπεται κέρδος, ὃπερ εἶναι αὐξήσις τῶν ἐκ τοῦ Συναλλάγματος πόρων τῆς Χώρας.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Τρίτον κεφάλαιον συζητήσεων καὶ μελετῶν τοῦ Συνεδρίου εἶναι ἡ ἐπὶ τῆς Φορολογίας ἔρευνα, ὅχι ἐν τῇ γενικῇ τῆς μορφῆ, ἣτις ἀποτελεῖ τὸ ἀγωνιώδες πρόβλημα τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ἐν τῇ συγκεκριμένῃ, τῇ σχετιζομένη πρὸς τὴν ἐνθάρρουνσιν τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ πνεύματος, τοῦ καταλονηθέντος ἐκ τῶν δυσχερειῶν καὶ ἐπεμβάσεων, καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς, ἣτις εἶναι ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος τῆς ἰδρύσεως τοῦ νέου εἰρηνικοῦ οἰκοδομήματος. Αἱ συζητήσεις αὗται δὲν δύνανται νὰ διεξαχθῶσιν εἰμὴ ἐν τῇ συναισθήσει τῶν μεγάλων βαρῶν τοῦ Δημοσίου Ταμείου, οὕτως ὥστε νὰ ὑποδειχθῶσιν αἱ ἀναγκαῖαι μεταρρυθμίσεις ἐν τῇ Φορολογίᾳ, αἱ δυνάμεναι νὰ ἐξυτηρηθῶσι τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν, συμφώνως πρὸς τὰς ὑγιεῖς ἀρχὰς τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιστήμης καὶ τὰ παραδείγματα, τὰ ὁποῖα δυνάμεθα ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ νὰ ἀρυσθῶμεν ἐκ τῆς πείρας τῶν μεγάλων Συμμάχων μας.

Ὁ Τόπος ὁρᾷ πρὸς ἐργασίαν, συναισθάνεται ὅτι, διὰ νὰ ἀντεπεξέλθῃ τῆς κρίσεως, πρέπει νὰ ἐργασθῇ μὲ μείζονα ἔντασιν, μὲ νέας μεθόδους καὶ μὲ αἰσιόδοξον πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἐμπνέει ἡ ἱστορικὴ φάσις, τὴν ὁποίαν διανύει ἡ Χώρα. Θὰ προσαρμοσθῶμεν πρὸς τὰς ἐπιταγὰς αὐτάς, τὰς ὁποίας ὑπαγορεύει ἡ συνείδησις, ὡς ἐκπλήρωσιν ὑπερέτερου ἠθικοῦ καθήκοντος. Ἡ Κυβέρνησις, πρωτοστατοῦσα καὶ ἐν τῷ εἰρηνικῷ ἀγῶνι, θὰ ἐπιδιώξῃ καὶ θὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν νίκην διὰ τῆς προθύμου καὶ εὐελκρινουῆς συνδρομῆς ἐνὸς ἐκάστου ἐξ ἡμῶν καὶ ὄλων ὁμοῦ.

Μαγνητική Βενιαμίν

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΑΜΕΣΩΝ ΦΟΡΩΝ

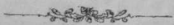
ΟΔΗΓΙΑΙ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΙΝ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Ε Π Α

ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΝ ΚΑΙ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΩΝ

Διχνέμεται δωρεάν

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1919

Ο Δ Η Γ Ι Α Ι

ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΙΝ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΝ ΚΑΙ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΩΝ

Ο νόμος 1640 «περι φορολογίας των καθαρών προσόδων» φορολογών τα εισοδήματα εξ όλων των προελεύσεων φορολογεί και τας άμοιβάς εκ μισθωτών υπηρεσιών δηλ. τους μισθούς και όλας τας αποδοχάς των δημοσίων και ιδιωτικών υπαλλήλων (εις τους οποίους περιλαμβάνονται και οι διαχειρισταί, διευθυνταί, τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων, οι κλητήρες και οι ύπηρεταί) ώς και τα ήμερομισθία των έργατων.

Ο νόμος υποχρεώνει τους εργοδότας (δηλ. εκείνους οι οποίοι εκμισθώνουν την εργασία των άλλων, όπως επί παραδείγματι αι τράπεζαι, εταιρείαι, διάφοροι έμπορικαί και βιομηχανικαί επιχειρήσεις, έμπορικά κταστήματα, έδωδιμοπωλεία, κούρειαι κτλ.) νά παρακρατοϋν αυτοί από της 1 'Απριλίου 1919 δια λογαριασμόν του δημοσίου τον φόρον επί των μισθών και αποδοχών των υπαλλήλων και επί των ήμερομισθίων των έργατων, τους οποίους χρησιμοποιούν, και νά τον καταβάλλουν κάθε έξομνον εις το Δημοσίον Ταμείον δίδοντες και μίαν δήλωσιν περι τούτου εις τον αρμόδιον Οικονομικόν Έφορον.

Η καταβολή του φόρου και η δήλωσις προς τον Οικονομικόν Έφορον γίνονται κάθε Μάρτιον και κάθε Σεπτέμβριον. Ο νόμος υποχρεώνει εις παρακράτησιν του φόρου μόνον τους εργοδότας εκείνους, οι οποίοι ως εκ της εργασίας των χρησιμοποιούν υπαλλήλους ή εργάτας τακτικά και συστηματικά και εάν επί όλίγον χρονικόν διάστημα χρησιμοποιούν αυτούς. Αν όμως εισοδήποτε άλλος χρησιμοποιήσῃ εκτάκτως, δι' εργασίαν μη ενεργουμένην τακτικά, υπαλλήλων δι' όλίγας είτε δια περισσότερας ήμέρας ή εργάτας π. χ. δι' επισκευάς του σπιτιού του, δέν υποχρεοϋται κατά τον νόμον νά παρακρατήσῃ φόρον, άλλ' αυτοί οι ίδιοι υπαλλήλοι και οι εργάται, είνε υποχρεωμένοι κατά τον νόμον νά δηλώσουν μόνοι τους κάθε Μάρτιον και Σεπτέμβριον το εισόδημα πού είχαν κατ' αυτό το διάστημα από μισθούς ή ήμερομισθία και να πληρώσουν τότε τον φόρον.

(1) Φόρος επιβάλλεται επί των καθαρών μισθών, των λοιπών αποδοχών και των ήμερομισθίων, αφού προηγουμένως αφαιρεθούν τα τυχόν έξοδα διά την είσπραξιν, όπως παραδείγματις χάριν, τέλη γαρτοστήμου, κρατήσεις ειδικαί, διά συν-

τάξεις, περιθάλψεις, ειδικά ταμεία, κτλ. και αφού γίνη έκπτωσης ενός ατομικού **ελαχίστου συντηρήσεως**, το οποίον μένει άφορολόγητον, και το οποίον αυξάνει, όταν ο φορολογούμενος έχη και βαρη οικογενειακά.

Το **ελάχιστον** αυτό είναι: δια τους υπαλλήλους 150 δραχμαί κατά μήνα, δια τους εργάτας 6 δραχμαί καθ' ήμέραν και αυξάνει κατά 20 δραχμάς τον μήνα ή κατά 80 λεπτά την ημέραν δι' έκαστον μέχρι πέντε εν συνόλω προσώπων της οικογενειας του φορολογουμένου, τα οποία βαρύνουν αυτόν. Θεωρούνται δε ότι βαρύνουν τον φορολογούμενον, εφ' όσον συνεικούν μετ' αυτού και δεν έχουν άλλην ιδίαν πρόσδοον, ή μητέρα, ή πατέρα, ή υπερεξηκοντούτης ή ανάπηρος, άγαμοι άδελφοί, ανήλικοι άδελφοί, και τέκνα νόμιμα, φυσικά ή θετά. Η ύπαρξις των οικογενειακών αυτών βαρών άποδεικνύεται με ειδικά **δελτία οικογενειακών βαρών**, τα οποία συμπληρώνουν οι φορολογούμενοι υπαλλήλοι και εργάται και παραδίδουν εις τον παρακρατούντα τον φόρον προϊστάμενον εργοδότην ο οποίος τα κρατεί εις την διάθεσιν της οικονομικής αρχής, ή οποια θα ενεργήση τον έλεγχον. Τα δελτία αυτά παρέχονται δωρεάν από τας δημοσίας υπηρεσίας και παραδίδονται εις τους εργοδότης από τους φορολογουμένους όταν αρχίζουν δια πρώτην φοράν εργασίαν ή αλλάξην ή οικογενειακή των καταστάσις. Οι εργοδότης πρέπει να άρχοῦνται εις μόνην την δια της υπογραφής των φορολογουμένων εις το δελτίον βεβαιώσιν περι της οικογενειακής των καταστάσεως και να μη ζητούν πιστοποίησιν και άλλης αρχής, όπως όρίζει ο νόμος δια τους φορολογουμένους των άλλων κατηγοριών.

Μετά τας έκπτώσεις του ελαχίστου συντηρήσεως, τα μὲν εργατικά ήμερομισθία φορολογούνται πρὸς 1 % οί μισθοί όμως και αί λοιπαί άποδοχαί των υπαλλήλων, δια τον υπολογισμόν του φόρου, υφίστανται τας εξής τακτικάς έκπτώσεις: διαιροῦνται εις τρία τμήματα, αναλόγως του ποσού το πρώτον από 1—400 δραχμών, το δεύτερον από 401—830 δραχμών και το τρίτον από 831 δραχμών και άνω. Έκ του πρώτου τμήματος **επιπίπτουν** τα 50%, ήτοι το ήμισυ, και φορολογείται το υπόλοιπον ήμισυ. Εκ του δευτέρου τμήματος **επιπίπτουν** τα 25% ήτοι το εν τέταρτον και φορολογούνται τα υπόλοιπα τρία τέταρτα. Έκ του τρίτου τμήματος **δεν γίνεται** καμμία έκπτωσης και επομένως φορολογείται **ολόκληρον**. Το άθροισμα των 50% του πρώτου τμήματος, των 75% του δευτέρου τμήματος και **ολόκληρου** του τρίτου τμήματος αποτελεί την καθαράν φορολογητέαν πρόσδοον, ή οποία φορολογείται πρὸς 4 %.

Όταν τύχη οί εργοδότης να είνε περισσότεροι του ενός τότε αί έκπτώσεις ελαχίστου συντηρήσεως γίνονται από τον

κύριον εργοδότην (ὅποιον θεωρεῖ τοιαύτον ὁ φορολογούμενος υπάλληλος ἢ ἐργάτης) διὰ τὸ σύνολον, εἴαν ἡ μηνιαία ἀμοιβὴ εἶναι ἴση ἢ κατώτερη τῷ ἐκπεστέον ποσόν· τμηματικῶς δὲ καὶ διαδοχικῶς ἀπὸ τούτων λοιπῶν εργοδότην μέχρις ὅτου ἐξαντληθῇ ἡ ὅλική μηνιαία ἐκπτώσις. Ἐννοεῖται ὅτι αἱ ἐκπτώσεις γίνονται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δευτέρων οἰκογενειακῶν βάρων, τὰ ὅποια αἱ φορολογούμενοι δίδουν εἰς τοὺς εργοδότης καὶ ὑπέχουν πᾶσαν εὐθύνην διὰ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ περιεχομένου τῆς δηλώσεώς των, καθόσον ἀνακαλυπτομένης τῆς ἀνακρίβειας καταγγέλλονται ἐπὶ ἐξαπατήσεσι τοῦ εργοδότη καὶ τῆς δημοσίας αρχῆς.

Αἱ λοιπαὶ τακτικαὶ ἐκπτώσεις γίνονται ἀπὸ κάθε εργοδότην διὰ τὸ ποσὸν τῆς ἀμοιβῆς, τὸ ὅποιον αὐτὸς παρέχει χωρὶς νὰ συσχετίζεται πρὸς τὰς ἀμοιβὰς τῶν ἄλλων εργοδοτῶν.

Παραθέτομεν μερικὰ παραδείγματα τὰ ὅποια θα χρησιμεύσουν διὰ νὰ κατανοηθῇ καλῆτερον ὁ μηχανισμὸς τῆς φορολογίας.

Παράδειγμα 1^{ον}

Ἐπάλληλος ἔχει μισθὸν δραχ. 800 κατὰ μῆνα.

Πρὸς ὑπόλογισμὸν τοῦ φόρου ἀφαιροῦνται αἱ δαπάναι διὰ τὴν εἰσπραξίν τοῦ μισθοῦ καὶ οἰαδήποτε ὑποχρεωτικῆ κράτησις, δηλαδὴ τὸ χαρτόσημον τῆς ἀποδείξεως δραχ. 6 καὶ ἡ κράτησις διὰ τὸ ταμεῖον συντάξεων ἢ ἀλληλοδοθηθείας πρὸς 3% δραχ. 24, ἐν ὅλῳ δραχ. 30 ἴτοι $800 - 30 = 770$ δραχμαὶ ὑπόλοιπον. Ἐξ αὐτῶν ἀφαιροῦνται αἱ 150 δραχ. τοῦ ἐλαχίστου συντηρήσεως, ὑποτιθεμένου ὅτι δὲν ἔχει οἰκογενειακὰ βάρη, καὶ τὸ ὑπόλοιπον ἴτοι δραχμαὶ 620 διαιρεῖται εἰς τμήματα καὶ λαμβάνονται :

ἀπὸ τὸ α') 1—400 τὰ 50% ἴτοι δραχ. 200

ἀπὸ τὸ β') 401—620 τὰ 75% " 165

ἴτοι καθαρὸς φορολογητέος μισθὸς 365 δραχ.

ὁ δὲ φόρος πρὸς 4% = 14,60.

Διὰ τὴν εὐκολωτέραν ἐξεύρεσιν τοῦ φόρου, ἀντὶ νὰ λαμβάνωνται τὰ ποσοστὰ τῶν τμημάτων, συνιστάται νὰ ὑπολογίζε-ται φόρος 2% ἐπὶ ὁλοκλήρου τοῦ α' τμήματος μέχρι τῶν 400 δραχμῶν, 3% ἐπὶ ὁλοκλήρου τοῦ β' τμήματος ἀπὸ 401—830 δραχμῶν καὶ 4% ἐπὶ τοῦ ὑπολοίπου τμήματος τοῦ ἀνωτέρου τῶν 830 δραχμῶν. Δῆλ. εἰς τὸ ἄνω παράδειγμα ἐπὶ τοῦ καθαρῶ μισθοῦ τῶν 620 δραχ. θὰ ὑπολογισθῇ φόρος :

διὰ τὸ α' τμήμα τῶν 400 \times 2% = 8

διὰ τὸ β' " τῶν 220 \times 3% = 6.60

Σύνολον 14.60

Παράδειγμα 2^{ον}

Ἐπιπροϋπάλληλος λαμβάνει μισθὸν 425 δραχ. κατὰ μῆνα* Πρὸς ὑπολογισμὸν τοῦ φόρου, εἰς τὸν δὲν ὑπάρχει καμμία κρατήσις ὑπερβαστικῆ, ὑπερ βαμείου συντάξεων ἢ ἀλλοτρίων φειδίας. ἄφαιρούνται 150 δραχμαὶ δι' ἐλάχιστον συντηρήσεως καὶ 100 δραχμαὶ δι' οικογενειακά βάρη (5 άτομα) ἤτοι ἐν ὅλῳ δραχ. 250. Ἐκ τοῦ ὑπολοίπου δραχ. 175 λαμβάνονται τὰ 50^ο/₁₀₀ ἤτοι τὸ 1/2 δηλ. δραχ. 87,50, αἱ ὅσους φορολογουῦνται, πρὸς 4^ο/₁₀₀ δηλ. 5 φέρου εἰναι 3,50. Ἀλλὰ καὶ εἰς ἐπὶ ὀλοκλήρου τοῦ ὑπολοίπου δηλ. τῶν 175 δραχμῶν ὑπολογισθῆ ὁ φόρος πρὸς 2^ο/₁₀₀, ὅπως εἴπαμεν εἰς τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα, χωρὶς νὰ γίνῃ ἡ ἐκπτώσις τῶν 50^ο/₁₀₀, πάλιν ἐγγόμεν το ἴδιον ἀποτέλεσμα 175 πρὸς 2^ο/₁₀₀ = 3,50.

Παράδειγμα 3^{ον}

Ἰπάλληλος κούρειος, ἐκ τῶν εργαζομένων ἐπὶ συμπλατοχῆ, πραγματοποιεῖ ἀμειδίην δι' ἓνα μῆνα ἐκ δραχ. 402,40.

Πρὸς ὑπολογισμὸν τοῦ φόρου ἐκπίπτουται, αἱ 150 δραχ. τοῦ ἐλάχιστου συντηρήσεως καὶ 40 δραχμαὶ δι' οικογενειακά βάρη (2 άτομα) ἤτοι ἐν ὅλῳ δραχμῶν 190. Ἐκ τοῦ ὑπολοίπου 272,40 λαμβάνονται τὰ 50^ο/₁₀₀ (τὸ ἡμισυ) ἤτοι δραχ. 136,20 καὶ ἐπὶ αὐτῶν ὑπολογίζεται φόρος πρὸς 4^ο/₁₀₀ ἤτοι δραχ. 5,45 ἢ ἐπὶ ὀλοκλήρου τοῦ ὑπολοίπου 272,40 πρὸς 2^ο/₁₀₀ δραχ. 5,45.

Παράδειγμα 4^{ον}

Ἰπάλληλος καταστήματος εἶχε μισθὸν δραχ. 225 κατὰ μῆνα. Πρὸς ὑπολογισμὸν τοῦ φόρου ἀφαιρούνται αἱ 150 δραχ. δι' ἐλάχιστον συντηρήσεως καὶ 40 δραχ. δι' οικογενειακά βάρη (2 άτομα) ἤτοι ἐν ὅλῳ δραχ. 190. Ἐκ τοῦ ὑπολοίπου, δραχ. 35 λαμβάνονται τὰ 50^ο/₁₀₀ (τὸ ἡμισυ) ἤτοι δραχ. 17,50 ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀναλογεῖ φόρος πρὸς 4^ο/₁₀₀ ἐκ λεπτῶν 70 ἢ ἐπὶ ὀλοκλήρου τοῦ ὑπολοίπου, τῶν δραχ. 35 ὁ φόρος πρὸς 2^ο/₁₀₀ εἶνε λεπτὰ 70.

Ἐάν ὁ ὑπάλληλος οὗτος λάβῃ πᾶσάν τι ὡς ὄφρον ἢ ἐκτακτὸν ἀμειδίην ἢ πᾶσατὰ ἢ συμφωνηθεῖσαν συμπλοτοχῆν εἰς ὠρισμένον κέρδος, ὀλοκλήρον τὸ πᾶσαν θεωρεῖται ὡς ἀποδοχὴ τοῦ μηνὸς κατὰ τὸν ὅποιον πληρώνεται· καὶ διὰ τὴν ἐξῆσῶν τῶν φόρου ὑπολογίζονται μαζί ὁ μισθὸς ὁ τακτικὸς καὶ τὸ ἐκτακτὸς διδόμενον πᾶσάν. Ἔστω ὅτι τὸ πᾶσάν αὐτὸ εἶνε δύο μισθοὶ δηλ. δραχμαὶ

450

καὶ ὁ τακτικὸς μισθὸς τοῦ μηνὸς δραχ.

225

Σύνολον 675

Ἀφαιρούνται δι' ἐλάχιστον συντηρήσεως καὶ οικογενειακά βάρη (ὅπως εἴπαμεν καὶ ἀνωτέρω) δραχ. 190

τὸ ὑπόλοιπον * 485

διαφέρεται εἰς τμήματα:

τὸ πρῶτον δραχ.	400 φέρους πρὸς 2%	8.
τὸ δεύτερον »	85 » 3%	2.55
	φέρους	10.55

Παράδειγμα 5

Ἐργάτης λαμβάνει ἡμερομίσθιον δραχ. 13.50. Ἐκπίπτουσι τὰ δραχ. 6 δι' ἐλαχίστον συντηρήσεως καὶ 2.40 δι' εἰκοθενιακά βόρη (3 άτομα) ἤτοι ἐν ὅλῳ 8.40. Τὸ ὑπόλοιπον δραχ. 5.10 φορρολογεῖται πρὸς 1% δηλ. φέρους 5 λεπτά τὴν ἡμέραν.

Παράδειγμα 6^{ον}

Ἐργάτης συνεργατικῆς ἐνώσεως λαμβάνει ἡμερομίσθιον δραχ. 17.50. Ἐκπίπτουσι λεπτά 50 διὰ τὸ ταμεῖον ἀλληλοβοηθείας, δραχ. 6 δι' ἐλαχίστον συντηρήσεως καὶ δραχ. 4 δι' εἰκοθενιακά βόρη ἤτοι ἐν ὅλῳ δραχ. 10.50. Τὸ ὑπόλοιπον δραχ. 7 φορρολογεῖται πρὸς 1% δηλ. φέρους ἑπτὰ λεπτά τὴν ἡμέραν. Ἐάν ὁ ἐργάτης ἐργασιδῆ ἐκτάκτως πλέον τῶν ὑποχρεωτικῶν ὠρῶν τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἑαυτοῦ λαμβάνει συμπληρωτικῶς προστίθεται εἰς τὸ τακτικὸν καὶ φορολογεῖται. Ἐάν δὲ ἐλαχίστον ἡμερομίσθιον καὶ 8 συμπληρωματικὸν ἐν ὅλῳ 25.50· αφαιρῶνται τὰ βόρη δραχ. 10.50, ὑπόλοιπον δραχ. 15, φέρους πρὸς 1% λεπτά 15.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Ἐπειδὴ εἰς τὸς λογαριασμούς τοῦ Δημοσίου τὸ πεντάλεπτον ἔχει καθιερωθῆ ὡς ἡ ἐλαχίστη νομισματικὴ μονάδα, ὅταν ὁ φέρους εἴνε κάτω τῶν 3 λεπτῶν δὲν υπολογίζεται, ὅταν εἴνε ἄνω τῶν 3 λεπτῶν υπολογίζεται ὡς πεντάλεπτον. Ἄρα συνέπεται ὅταν ὁ φέρους εἴνε 6 ἢ 7 λεπτά υπολογίζεται ὡς πέντε, ὅταν εἴνε 8 ἢ 9 υπολογίζεται ὡς δέκα.

Ἐπειδὴ κατὰ γενικὸν κανόνα οἱ ἐργάται 5 μνησθῶν τὸ ἀνώτερον ἔριον τοῦ ἐλαχίστου συντηρήσεως ἐκ τῶν εἰκοθενιακῶν βερῶν λόγῳ τῶν πολυμελῶν εἰκοθενιακῶν) ἤτοι τὰς δραχ. 10. γίνεται πολὺ εὐκόλως ὁ καθιερωμένος τοῦ φέρου ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν ἡμερομισθίων ὅταν ἡ πληρωμὴ τῶν ἡμερομισθίων γινέται καθ' ἡμέραν καὶ ὄχι κατὰ μακρότερα χρονικὰ διαστήματα, ἐξομαζῶς, δεκαήμερον κλπ. Δηλ. φέρους ἀρχίζει κυρίως ἀπὸ τὰ ἡμερομίσθια τῶν 13 δραχμῶν. Διότι εἰς τὰ ἡμερομίσθια τῶν 11 καὶ 12 δραχμῶν, αἶμα ἀφαιρέσονται τὰς 10 δραχ. μὲν τὸ ἐλαχίστου συντηρήσεως καὶ τῶν εἰκοθενιακῶν βερῶν, ἀναλογεῖ φέρους 1 καὶ 2 λεπτῶν ὁ ὅποιος δὲν υπολογίζεται. Ἐπιπλέον εἰς ἡμερομίσθια 13—17 δραχ. ὁ φέρους εἴνε 5 λεπτά τὴν ἡμέραν, εἰς ἡμερομίσθια 18—22 δραχμῶν ὁ φέρους εἴνε 10 λεπτά τὴν ἡμέραν, εἰς ἡμερομίσθια 23—27 δραχμῶν ὁ φέρους εἴνε 15 λεπτά τὴν ἡμέραν.

εις ἡμερομίσθια 28 — 32 δραχ. ὁ φόρος εἶνε 20 λεπτά τῆν ἡμέραν καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Ὅταν ἡ πληρωμὴ τῶν ἡμερομισθίων γίνεται μὲ τὴν ἐβδομάδα, δεκαήμεριαν, δεκαπενθήμεριαν ἢ μὲ τὸν μῆνα, τότε ἀθροίζονται οἱ αὐτὰ μετὰ τὴν ἐκπτώσιν τοῦ ἐλαχίστου συντηρήσεως καθαρὰ ἡμερομίσθια τοῦ διαστήματος αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀθροίσματος ὑπολογίζεται φόρος πρὸς 1 % . Ἐπὶ παραδείγματι, ἐργάτης λαμβάνει ἡμερομίσθιον δραχ. 15 πληρωνόμενον καθ' ἐβδομάδα (ἀνά ἑξ ἡμέρας), συντηρεῖ δὲ καὶ τρία άτομα· ἐκπίπτουσι ἐκ τοῦ ἡμερομισθίου δι' ἐλάχιστον συντηρήσεως 6 δραχ. δι' εἰκογενειακὰ βάρη $3 \times 0.80 = 2,40$, καὶ 0,50 διὰ συμμετοχὴν εἰς τὰ ταμείον ἀλληλοβοηθείας ἦτοι ἐν ὄλῳ 8,90 ἀπομένει ὑπόλοιπον, ἦτοι καθαρὸν φορολογητέον ἡμερομίσθιον δραχ. 6,10 καὶ ἐπομένως καθαρὰ ἐβδομαδιαία πληρωμὴ $6,10 \times 6 = 36,60$ φόρος πρὸς 1 % = 0,36 ἦτοι λεπτά 36.

Διὰ τὴν εὐκολίαν τῆς παρακρατήσεως καὶ τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν ἡμερομισθίων, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐσχάτης τοῦ νόμου 1640, ἔχουσιν ἐκτυπωθῆ καὶ δημοσιευθῆ εἰς τὸ κοινὸν βιβλίον περιέχοντα 26 ἢ 52 δελτία ἐκκαθαρίσεως φόρου ἐργατικῶν ἡμερομισθίων, δύνανται δὲ ταῦτα νὰ ζητηθοῦν παρὰ τῶν Οἰκονομικῶν Ἐφοριῶν, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐφοδιασμένα μετὰ ταῦτα.

Ὁ νόμος ὀρίζει καὶ ποινὰς διὰ τοὺς ἐργαδοτάς, οἱ ὁποῖοι παραλείπουσι τὰς ὑποχρεώσεις των διὰ τὴν παρακράτησιν τοῦ φόρου παρὰ τῶν φορολογουμένων ὑπαλλήλων ἢ ἐργατῶν καὶ τὴν καταβολὴν αὐτοῦ ἐν καιρῷ εἰς τὸ ἀρμόδιον Ταμείον.

Ἡ ποινὴ εἶνε πρόστιμον 100 — 2000 δραχμῶν ἢ φυλάκισις μέχρι ἐνὸς ἔτους ἢ καὶ ἀμφότερα· αἱ ποιναὶ ἐπιβαλλόμεναι ὑπὸ τοῦ Πλημμελειοδικείου κατόπιν καταγγελίας τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν)